

A Magyar Ellenállók, Antifasiszták Szövetsége
Nácizmus Üldözötteinek Bizottsága

1989. április hó 9-én (vasárnap) délután 3 órakor

a Magyar Néphadsereg Művelődési Házában
/Budapest, XIV., Népstadion út 34. sz./

a

Koncentrációs táborok felszabadulásának ^{44.}~~49.~~ évfordulójára

EMLEKÜNNEPÉLYT

rendez, melyre tisztelettel meghívja Önt és hozzátartozóit.

Ünnepi beszédet mond:

Darvasi István
ny. főszerkesztő
a MEASz elnökség tagja

A műsor keretében fellépnek:

Gordon Zsuzsa
Érdemes Művész

Havas Judit
előadóművész

Rozsos István
a Magyar Állami Operaház tagja

Szabó Gyula
Kiváló Érdemes Művész

A műsort vezeti:

Fikár László

Zongorán közreműködik:

Váradi Katalin

Ezuton is tisztelettel meghívjuk a fasizmus felett aratott győzelemről
történő megemlékezésünkre:

Időpontja: 1989. május 14-e, 11 óra

Helyszín: a Kozma utcai temető (Budapest, X., Kozma utca 6.sz.)

2011.10.6.1

88VA

A lichtenwörthi tábor felszabadítása után a lichtenwörthi kórházban ápoltak hazautazásáról

NAPLÓ

1945. V. 16.

Ma végre elhagytuk Lichtenwörthöt és egész Ausztria területét. Teherautóval jöttünk Sopronba. Itt az egyetem épületében vagyunk elszállásolva /Deák tér 80/. Szalmán és szalmazsákon fekszünk. Nekünk szalmazsák jutott.

M , F helyesek voltak, mondták, hogy írjak ha megérkezünk. L.-ben kaptunk 1 kg. kenyeret, utazás előtt hagymát, sót, paradicsom lekvárt és gyümölcsöt. Sopronban szintén kaptunk 1 kg. kenyeret, de finom fehérét és kitűnő bablevest kolbásszal és nokkedlival utána krumplipürét. Ezenkívül 15 dk cukrot is. A város itt sokkal barátságosabb ugyanígy a lakosság is.

1945. V. 17.

Ma irtó korán ébredtünk rettenetes rossz éjszaka után. Nagyon melegem volt sokszor felébredtem. Jó érzés volt, hogy volt elég kenyérünk /nem tudom az idejét mióta volt birtokunkban ennyi kenyér/ mindjárt ehettem. Reggelire keserű, de forró jó feketét kaptunk és cca 25 dk kenyeret. D.e M varrta a papucsokat én ide-oda csellengettem. Zsuzsival fenn voltunk a tetőn. A várost gyönyörűen lehet onnan látni. Agyon van bombázva, egy ház sincs tető, össze vannak lőve a házak, betörve az ablakok. Azt a hirt hozták, hogy aki elég erősnek érzi magát annak nem kell megvárni a vöröskeresztes vonatot, hanem elmehet a személyvonattal is. Ebéd utánra ez a hír bizonytalanná vált. 3 óra után talán biztos választ adnak. Én már nagyon szeretnék menni. Az ebédünk finom volt, csak kicsit kevés. Zöldségleves galuskával és mákosnudli.

1945. V. 18.

Ma elutazott a személyvonattal 20 bajtársnőnk. Zsék is. Én úgy találtam jobbnak ha megvárjuk a vöröskeresztes vonatot. Nagyon izlett a mai ebéd: paradicsomos krumpli. Este zöldségleves volt csipetkével és gerstli főzelék. Már alig várom azért, hogy otthon legyünk.

1945. V. 19.

A mai napnak két szenzációja volt; az ebéd és az, hogy ma vagonirozunk. Sajnos az utóbbiból ma nem lett semmi majd holnap reggel. Az ebéd: húsleves, törtkrumpli, fasírt, saláta, linzer. Este sárgaborsó leves volt nokkedlivel. Kaptam cipőt én is meg Anya is. Férfi cipők, de nagyon jók.

1945. V. 20.

Ma reggel végre vagoniroztunk, de most cca 2 óra van és még nem kaptunk mást enni mint kenyeret és teát. Bizony most már éhes vagyok, de talán rövid idő múlva. Azt mondják ma elindulunk d.u. 6-kor. Bár már ott tartanánk. De éppen most meg azt mondják, hogy nem indulunk. Már csak azt hiszem amit látok. Az indulás kutba esett mára. Az enivalóval pehhes volt a vagonunk. Nekünk már nem jutott babfőzelék hússal csak húslevest és kolbászt, ezen kívül vacsorára teát zsíroskenyérrel kaptunk.

1945. V. 21.

Végre elindultunk Bpest felé. /utirányt máshol írom/. Jó ebédünk volt: paprikáskrumpli sok kolbásszal és jó piroshan. A táj gyönyörű. Az idő valahogy mulik. Olvasok: Vicki Baumtól Helén doktorkisasszony. A vonat elég gyorsan megy csak minden kis állomáson 1/2 órát áll.

-.--.-.-.-.-.-

Utvonalunk hazafelé:

Sopron
Harka-Kópháza
Nagycenk
Lövé
Bük~~x~~
Szombathely
Sárvár
Celldömölk
Devecser
Ajka
Veszprém

Lejegyezte:Schreiber Valéria /Marschik Pálné/

Mit ettünk ápr. 12.-hazamenésig?

ebéd	vacsora
12. Húsleves, burgonya, májszós.	Lencsefőzelék.
13. Csontleves, spenót, füstölt-hus, sütemény.	Tejbegriz.
14. Borsó l. , paprikásburgonya, sütemény.	Burgonya, hagymaszós.
15. Húsleves, reszelt burg., hús, hagymasaláta.	Gerstlifőzelék.
16. Krumpli l., sárgaborsó főzelék, hús.	Krumpli, hagymás tüdőszós.
17. Sárgaborsó leves, tejbe buris.	Füstölthúsos tészta.
18. Sárgaborsó leves, reszelt burgonya, hagyma saláta.	Tejbe buris.
19. Csontleves, hagymás burgonya, hus.	Burgonya, tüdőszós.
20. Húsleves, sárgaborsó vagdalthussal.	Húsos metélt.
21. Csontleves, spenót, burgonya, fasirt.	Ugyanaz mint délben.
22. Húsleves, krumpli, hus, édes sütemény.	zöldborsófőzelék, vagdalthus.
23. Csontleves, sárgarépa-burgonya-főzelék vagdalthussal.	Gerstlifőzelék zöldborsóval.
24. Borsóleves, spenót, burgonya, fasirt.	Kávé, körözöttes kenyér, fasirt.
25. Csontleves, bab-krumplifőzelék, hús.	Paprikáskrumpli.
26. Csontleves, hur, buris, hagymaszós, burgonyasaláta.	Sárgaborsó főzelék vagdalthussal.
27. Húsleves, burgonya főzelék, hus.	Gerstli zöldborsóval és vagdalthussal.
28. Száritott zöldségleves, tüdőszós gombóccal.	Leveshus, krumpli szósszal.
29. Csontleves, burgonya, hus, saláta, hagymaszós, sütemény.	Tüdős tészta.
30. Húsleves, sárgaborsó főzelék, hus.	Tejbe buris.
V. 1. Húsleves, babfőzelék vagdalthussal.	Grenadirmars salátával.
2. Húsleves, spenót, hus.	Paprikáskrumpli.
3. Száritott zöldségleves, zöldborsó hussal.	Tejbegerstli.

4. Sárgaborsó leves, burgonya-főzelék hússal.	Tüdőszósz burgonyával.
5. Csontleves, babfőzelék, hus.	Tejbegriz.
6. Bé-bé leves, hus, hagymaszósz, burgonya.	Tüdő burissal.
7. Krumplileves, sárgaborsó vagdalthússal.	Tejbe buris.
8. Csontleves, babfőzelék, hus.	Zöldborsó, vagdalthus.
9. Csontleves, paprikásburgonya hússal.	Tejbe köles.
10. Húsleves, spenót, burgonya, hús.	Gerstli zöldborsóval.
11. Bé-bé leves, burgonya főzelék, hús.	Tejbe köles.
12. Zöldségleves, sárgaborsó főzelék, hús.	Paprikáskrumpli.
13. Bé-bé leves, burgonya, hagymaszósz, saláta, hús.	Tejbeköles.
14. Húsleves, babfőzelék, hus.	Paprikáskrumpli.
15. Bé-bé leves, sárgarépa-krumpli-főzelék, hus.	Gerstli zöldborsóval.
16. Húsleves, burgonyafőzelék, hús, mákos metélt.	

Április 18.-tól tizórait és uzsonnát is kaptunk; teát, kávét vagy tejet, vajas, lekváros, körözöttes vagy sajtos kenyérral.

Lejegyezte a lichtenwörthi kórházban /régi posta épületben/
Schreiber Valéria /férjezett Marschik Pálné/ 1945-ben.

2011-1062 8802
Marschik Pálné sz. Schreiber Valéria

Lichtenwörthi kórházi emlékek /visszaemlékezés 40 év után/

A láger felszabadításának napján édesanyámmal /Schreiber Ferencné sz. Berger Erzsébet/ együtt igen leromlott állapotban voltunk, édesanyám alig volt járóképes. Így amikor szóltak, hogy a láger-kapu nyitva, szabad az út kimentem az udvarra, majd onnan a tömeg kisodort az utcára, be a megnyitott élelmiszer raktárba.

Az élelmiszer raktárban a hihetetlen mennyiségben felhalmozott különféle javakon szerte-széjjel szinte önkivületben lévő emberek gázoltak át. Én cseresznye befőttet is találva, abból két üveget magamhoz véve visszatértem édesanyámhoz a lágerbe. A befőtt egy részét megettük és mi is igyekeztünk vackainkat összeszedve kikerülni az épületből, hol már csak igen kevesen voltak.

A lágerből kilépve jobb felé haladtunk, jobban mondva vánszorogtunk. Falusiakkal egyáltalán nem találkoztunk, jóformán csak a vonuló szovjet katonákat láttuk, közülük néhányan nagyon barátságosan szóltak hozzánk, kenyeret és rengeteg margarint adtak. Erőnk nagyon gyorsan elhagyott bennünket, ezért egy közeli házba bementünk, üres volt, így a belső szobában lefeküdtünk. Később a külső helységbe is jöttek láger-társak utánunk, de bennünk minden összeszodott - ágyban aludtunk.

Másnap kávét -amit találtunk- fűztünk, kenyeret ettünk és elkezdtünk a kapott, valamint talált javakból ételt készíteni, de akkorra már odaértek a szovjet szanitécek az orvossal, hoztak az állapotunknak megfelelő ételeket, de mindazt elvitték, ami beteggé tehetett volna bennünket. Még 1 - 1 1/2 napot töltöttünk a házban úgy, hogy élelemmel elláttak bennünket, azután elszállítottak az u.n. kastélyhoz. Ott fel volt már állítva sátororsóból fürdő és fertőtlenítő állomás. Minden holminkat elvették, -azokat később elégették a kabátok kivételével, melyeket kifertőtlenítve visszakaptunk-, hajunkat kopaszra nyírták, fertőtlenítettek, megfürdettek és tiszta pokrocókba bugyolálva kórháznak berendezett házakba vittek, ágyba fektettek. Mi a lágerrel szemben lévő posta épületében lettünk elhelyezve.

A kórházban falusi asszonyok és lányok ápoltak, gondoztak bennünket, igen barátságosak voltak. Elegendő kenyeret és kimélő kosztot kaptunk, fokozatosan szoktattak bennünket a rendszeres tartalmas étkezéshez, nem is történt e miatt környezetünkben megbetegedés.

Néhány hét után -mikor már járóképesek voltunk- az u.n. kastély udvarába összehívták az összes ápoltat, ill. a faluban tartozkodott volt lágerlakókat és a kifertőtlenített, halomba rakott kabátokat egyenként felmutatva keresték a tulajdonosokat. Mi mindketten ráismertünk és visszakaptuk kabátjainkat, de az ottlévők zöme is, ill. mindenkinek jutott a felsőruházatból. Ezen kívül ki hogy tudott szedgetett össze tiszta ruhadarabokat, jó cipőt pl. csak hazafelé jövet Sopronban kaptunk.

Az első vöröskeresztes vonattal jöttünk haza Budapestre Sopronból. Lichtenwörthből Sopronba teherautóval szállítottak bennünket.

Hazaérkezésünkkor a kórházi ápolás után testsúlyom 38 kg. volt, édesanyámé 35. /Állapotunk jellemzéseként én 172 cm. magas voltam és jelenleg 58 kg., édesanyám 168 cm magas volt és jelenleg 56 kg./

Óbudai (újlaki) teglagyár este semmi élelemosztás

1944. november 10. péntek reggel semmi élelemosztás

Piliscsaba barakkoktábor este leves - az első élelemosztás

1944. november 11. szombat reggel semmi élelemosztás

Sorog Sportpálya este semmi élelemosztás

1944. november 12. vasárnap reggel semmi élelemosztás

"Hittó" állatvásártér este bablevest osztottak

1944. november 13. hétfő reggel semmi élelemosztás

Óny csűr este semmi élelemosztás

1944. november 14. kedd reggel semmi élelemosztás

Óny úrszályok ("Halálhajó") este semmi élelemosztás

1944. november 15. szerda reggel a parton üres, de forró rántott leves
leamaradás Győrött (üres barakk) szökési kísérlet

1944. november 16. csütörtök

Óny istálló levelesztás este

1944. november 17. péntek reggel semmi élelemosztás

Somogyaróvár gyárhelyiség este semmi élelemosztás

1944. november 18. szombat reggel némi kenyeret osztottak

és a mórán munkásoktól egy-egy kis darab kolbászt kaptunk

Geszhalom pakták este bablevest osztottak

1944. november 19. vasárnap reggel semmi élelemosztás

Óny (Zurndorf) vonat (semélykocsi) Az SS-ek kenyeret és főzeléket osztottak
avonokban

november 20. hétfő Sopron - gyalog Kópháza

Óny naplójának (Marschalléval írták)